

مقام معظم رهبری:

رفع نیازهای مناطق آسیب‌دیده استمرار یابد

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیتالله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی با حضور سرزده در مناطق زلزله‌زده استان آذربایجان شرقی ضمن ابراز همدردی با ساکنان این مناطق، از نزدیک در جریان خسارات واردشده ونحوه کمک‌رسانی به زلزله‌زدگان قرار گرفتند...

صفحه ۳

سه‌شنبه ۲۱ مرداد ۱۳۹۱ ۲ شوال ۱۴۳۲ ۲۱ آگوست ۲۰۱۲ سال نهم

تیرها

ریس جمهوری از مصر پس از ۳ دهه به ایران می‌آید

«مرسی» در راه تهران

صفحه ۲

سینما «آزادی» میزبان فراخوان سینما گران بود

مردم کنار هنرمندان

برای یاری زلزله‌زدگان

همین صفحه

۱۳۲ کشته و ۱۲۰۶ مجروح در ۵ روز

تعطیلات خونین

در جاده‌های کشور

صفحه ۱۹

نماینده ولی‌فقیه در سپاه:

اصولگرایان

در انتخابات پکیار چه شوند

صفحه ۲

در صفحات

در میزگرد «شرق» با حضور شهلا اعزازی

سعید معیدفر و کامبیز نوروزی بررسی شد

جایگاه قانونی و اجتماعی

«مهریه» در جامعه ایران

صفحه ۱۳

یک زندگی، چند اثر

گفت‌وگو با ایران درودی /صفحه ۱۴

بی‌مردم، هیچ نبود...

حبیب رضایی /صفحه ۱۵

خبر آخر

تحقیق درباره «حمام خون» در آفریقای جنوبی

گروه جهان: رییس‌جمهور آفریقای جنوبی خواستار تحقیق و بررسی در مورد حادثه تیراندازی در معادن پلاتین که ۳۴ کشته بر جای گذاشت، شد. این رخداد خونین‌ترین واقعه پس از فروپاشی آپارتاید در این کشور است و رسانه‌ها آن را «حمام خون در معدن» نامیده‌اند. به گزارش ایسنا، جاکوب زوما، رییس‌جمهور آفریقای جنوبی که به محل تیراندازی‌ها واقع در شمال این کشور سفر کرده گفت: تصمیم گرفتم تا یک کمیسون تحقیق را برای بررسی حادثه تیراندازی در این معدن تشکیل دهم. اعتصاب کارگران سیاهپوست معادن پلاتین در آفریقای جنوبی با واکنش تند پلیس این کشور روبه‌رو شد و ده‌ها کشته و زخمی برای نهماد. در تصویر منتشر شده از این واقعه دیده می‌شود که پلیس پس از تیراندازی، در فضایی غبارآلود از میان اجساد معدنچیان راه را برای خود باز می‌کند. شلیک به اعتصاب‌کنندگان، مکرر تا سوی مأموران سیاه و سفیدی انجام گرفته که دلاخ‌خود و جلیقه ضدگلوله بر تن داشتند. این درگیری یک هفته پس از آشوب‌های معدن ماریکانا به وقوع پیوست که در آن ۱۰ نفر از جمله دو افسر پلیس و نگهدار معدن کشته شدند. معدن ماریکانا متعلق به شرکت لآمین است که دفتر مرکزی آن در لندن قرار دارد و کارگران اعتصابی خواستار افزایش حقوق خود به بیش از ۱۰۰۰ دلار در ماه بودند. تولید این معدن به دلیل اختلاف بین اتحادیه‌های کارگری و آنچه از سوی دولت «اعتصاب غیرقانونی» خوانده می‌شود، از مدتی قبل متوقف شده بود. معدن پلاتین ماریکانا در یکصد کیلومتری شمال غربی ژوهانسبورگ قرار دارد و بزرگ‌ترین معادن پلاتین آفریقای جنوبی به شمار می‌رود. رییس پلیس آفریقای جنوبی ابتدا در برابر این کشتار سکوت کرد اما سرانجام پس از ۱۲ ساعت با تأیید واقعه گفت که معدنچیان اعتصابی به قمه و چاق مجهز بوده و در دهانه معدن سنگر گرفته بودند. پلیس آفریقای جنوبی ادعا کرده که برخی معدنچیان مسلح بودند و تیراندازی از سوی آنها شروع شد. رییس پلیس آفریقای جنوبی در مصاحبه با رادیوی سراسری این کشور گفته که تعداد کارگران کشته شده ممکن است از ۲۵ نفر تجاوز کند. از سوی دیگر خانواده‌های بسیاری از این معدنچیان همچنان از سرنوشت بستگان خود بی‌خبر مانده‌اند. همسران این معدنچیان گفته‌اند که مقامات نیروی پلیس و مدیران معدن، فهرست منظمی از کشته‌شدگان و زخمیان حادثه تهیه نکرده‌اند و به همین دلیل آنها در پیدا کردن بستگان‌شان با مشکل روبه‌رو شده‌اند. مسوولان نیروی پلیس گفته‌اند که در حال آماده کردن فهرست هستند، ولی اضافه کرده‌اند که تکمیل این فهرست به زمان نیاز دارد. آنها همچنین گفته‌اند که نمی‌توانند اسامی بیش از ۲۰۰ نفری را که بازداشت کرده‌اند، منتشر کنند.

گروه هنر، شه‌زاده همتی: می‌گویند سال‌های سینما خالی است، می‌گویند مردم با سینما قهر کرده‌اند، خیلی چیزهای دیگر هم می‌گویند. می‌گویند به دلیل فساد در سینما مردم از فیلم دیدن گریزان شده‌اند، می‌گویند مردم حس و حال فیلم دیدن ندارند، اما یک وقتی‌هایی تمام معادلات آنها که مدام می‌گویند و می‌گویند به هم می‌خورد. مثل روزهای آخر مرداد ۹۱ در پردیس سینما آزادی؛ این بار هم مثل تمام چند ماه اخیر، پله‌های سینما آزادی خالی بود، چراغ‌های سینما خاموش و هم‌چنان فیلم‌های تکراری روی پرده‌های این سینما نمایش داده می‌شد. اما ازدحام مردم جلوی در سینما، خاطره روزهای خوش سینما رفتن و صف‌های طولیل بلیت‌فروشی را زنده کرد. ساعت چهار بعداز ظهر مونیتور سینما به جای نمایش تیزر فیلم‌ها عده‌های بزرگی را نشان می‌داد، اعدادی که نشان از اعتماد مردم به سینماگران داشت...

زلزله آذربایجان در روزهای اول در سکوت خبری سیری شد، اما مردم بی‌کار نبودند، سازمان انتقال خون ملول از میهمانان بدون دعوت بود که تاسحر منظر اهدای خون بودند. کمی آن طرف‌تر سینماگران مردم را به یک شرکت جمعی دعوت کردند. آنها در سایت‌ها و دهان به دهان از مردم خواستند که پنجشنبه و جمعه از ساعت ۱۶ تا ۲۰ شب به سینما آزادی بیایند و کمک‌های نقدی خود را برای زلزله‌زدگان به دست سینماگران بسانند. سینمای ایران مثل همه مردم و صنوف دیگر به یاری هموطنان زلزله‌زده بستافت. پس از پیام‌های تسلیت و بیانیه‌های کمک‌خواهی سینماگران، این اولین تجمع برنامه‌ریزی شده اهالی سینماست که با مدیریت کمیته‌ای متشکل از کمال تبریزی، رضا میرکریمی و پرویز پرستویی تشکیل

محسن رضایی از محتوای پیشنهاد «ستاد فراقوه‌ای» خبر داد

جزئیات نامه

وزرای سابق به رهبری

گروه سیاسی: حتی تعطیلات عید فطر هم نتوانست جلوی انتشار واکنش‌ها به خبر روزنامه دولتی «ایران» را بگیرد. در تعطیلات دو روز گذشته تأییدها و تکذیب‌ها نسبت به خبر نامه‌نگاری چهار نفر از وزرای سابق به مقام عالی‌رتبه نظام مبنی بر تشکیل «ستاد فراقوه‌ای» ادامه یافت. در حالی که «منوچهر متکی» خبر نامه‌نگاری خود و «پورمحمدی» به مقام معظم رهبری در جهت سلب اختیارات دولت را پر از ایراد دانسته و تلویحا آن را تکذیب کرد و آن را مصداق

داستان «خسن و خسین دختران

معایوه» خوانده بود، اما جمعه‌شب گذشته محسن رضایی دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال این نامه را تأیید کرده و گفته: «چنین نامه‌ای نوشته شده است؛ در این نامه خواسته شده بود که ستاد فراقوه‌ای برای برگزاری انتخابات تشکیل شود.»

رضایی همچنین تصریح کرده: «آقایان

در نامه‌ای تأکید کرده بودند که ستاد فراقوه‌ای تشکیل شود و این ستاد اختیارات زیادی را داشته باشد. البته رسانه‌ها و طرفداران دولت در این زمینه بزرگ‌نمایی کردند و گفتند که رییس‌جمهور دیگر جایگاهی ندارد بلکه اصلا در این نامه به این موضوع اشاره‌ای نشده بود و حتی رییس‌جمهور می‌تواند همچنان مسوولیت این ستاد پیشنهادی را بر عهده بگیرد.» خبر ارسال نامه‌ای از سوی وزرای سابق دولت به مقام معظم رهبری اولین بار از سوی محافل رسانه‌ای نزدیک به دولت

منتشر شد. روزنامه «ایران» در شماره روز دوشنبه ۲۳ مرداد در مطلبی با عنوان «نامه‌پرآکنی از جام زهر تا تقلاى وزرای معزول» نوشت: «در حالی که پروژه هماهنگ و دامنهدار سلب اختیارات و مسوولیت‌های رییس‌جمهور چندی است آغاز شده، اخبار واصله به خبرنگار حاکی از تحرک ویژه دو وزیر سابق دولت در این خصوص است. منوچهر متکی و مصطفی پورمحمدی دو وزیر سابق محمود احمدی‌نژاد با ارسال نامه‌ای به یکی از مقامات عالی‌رتبه نظام پیشنهاد داده‌اند با توجه به

وضعیت حساس کشور ستادی متشکل از روسای قوای سه‌گانه و برخی از عقلای دیگر تشکیل و مدیریت مسایل اجرایی را طی یک سال آینده بر عهده گیرد.» این روزنامه افزود که منوچهر متکی و مصطفی پورمحمدی، همچنین با مراجعه به سایر اشخاصی که به هر دلیلی از دولت‌های نهم و دهم جدا شده‌اند از آنها خواسته‌اند در این

پروژه خاص همراهی و نامه فوق را امضا کنند که البته جز در یک یا دو مورد با مخالفت سایر افراد روبه‌رو شده‌اند. به نوشته روزنامه دولتی «ایران» دست به دست شدن این نامه برای آنکه شاید امضاهای آن به حد نصاب مدنظر طراحان آن برسد را بسیاری تأیید می‌کنند و البته برخی معتقدند این طرح با هدف مطرح شدن نویسندگان نامه در عالم سیاست و به عنوان یک کل‌نبدای ریاست‌جمهوری دنبال می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

تکته

«آقایان در نامه‌ای تأکید کرده بودند که ستاد فراقوه‌ای تشکیل شود و این ستاد اختیارات زیادی را داشته باشد. البته رسانه‌ها و طرفداران دولت در این زمینه بزرگ‌نمایی کردند و گفتند که رییس‌جمهور دیگر جایگاهی ندارد

سینما «آزادی» میزبان فراخوان سینماگران بود

مردم کنار هنرمندان برای یاری زلزله‌زدگان

شد. اولین حضور دسته‌جمعی سینماگران برای جمع‌آوری کمک‌های مردمی به زلزله‌زدگان آذربایجان پنجشنبه ۲۶ مرداد در سینما آزادی اتفاق افتاد و خانواده سینمای ایران در گروه‌های مختلف به سینما آزادی آمدند. جلوی در ورودی میزب گذاشته‌اند که پر از رزهای سرخ است، چهره‌های آشنا پشت میز نشسته‌اند و به مردم خوش‌آمد می‌گویند، ساعت چهار بعدازظهر

مونیتور مقدار کمک‌ها را ۱۲ میلیون

اعلام می‌کند. حبیب رضایی بالای سر دیگران ایستاده و از عکاسان و مردم می‌خواهد که از ازدحام جلوگیری کنند. منوچهر محمدی، کمال تبریزی و محمدمهدی عسگرپور روی پله‌ها نشسته‌اند و صحبت می‌کنند. پرویز پرستویی با

مردم عکس می‌گیرد و به آنها یک شاخه گل می‌دهد. رضا کیانیان با گزارشگر برنامه هفت مصاحبه می‌کند، حامد بهداد در حال صحبت کردن با پاسر جوانی است و دست او را می‌فشارد. رخشان بنی‌اعتماد گوشواره‌های دختری را از او می‌گیرد و در صندوق می‌اندازد. نگار جواهریان و رویا نونهالی برای مردم دست تکان می‌دهد. مونیتور عدد ۱۵ میلیون را نمایش می‌دهد. کمی آن طرف‌تر مانی حقیقی در حال نوشتن رسید برای کسی است که کمکش را به

تکته

جلوی در ورودی میزب گذاشته‌اند که پر از رزهای سرخ است، چهره‌های آشنا پشت میز نشسته‌اند و به مردم خوش‌آمد می‌گویند، رخشان بنی‌اعتماد گوشواره‌های دختری را از او می‌گیرد و در صندوق می‌اندازد

دست حبیب رضایی داده. ما مخلص این مردم هستیم جمله همیشگی پرویز پرستویی است، چندین بار این جمله را تکرار می‌کند و در برابر اظهار لطف مردم تعظیم می‌کند. مردم هیجان‌زده از وضعیت سینما گلایه می‌کنند، دلیل جای خالی آنها را در سینما می‌پرستند و آنها در جواب می‌گویند: «امروز فقط روز کمک کردن است، امروز روز همایش جمعی است و

شریک شدن در اندوه مردم‌ها می‌عزیزان‌شان را از دست داده‌اند.» فرهاد توحیدی از دور مراقب است که مبادا مشکلی برای برنامه پیش بیاید. به تعداد هنرمندان اضافه می‌شود و جایی برای نشستن آنها نیست حالا نقدی‌نگی کمک‌ها به ۱۵

میلیون رسیده و همین هیجان مردم را بیشتر می‌کند. پرویز پرستویی که در حال جمع‌آوری کمک‌ها از مردم است، دغدغه‌اش را از حضور در این برنامه کمک به زلزله‌زدگانی عنوان می‌کند که در لایه‌لای خبرها گم شدند. او درباره اعتماد مردم می‌گوید: «این تعامل بین هنرمندان و مردم همیشه وجود داشته است. این اعتماد از آنجایی نشأت گرفته است که در عرصه کاری خودمان همیشه عنوان می‌کنیم که ما با وجود مخاطبان‌مان حرکت می‌کنیم، زنده هستیم و به نفس گرم آنان است که شور

واکنش وزارت نفت به آزادسازی ذخایر نفتی غرب

نیکزاد: با اوپک مذاکره می‌کنیم تصمیم جمعی می‌گیریم

گروه اقتصاد: همزمان با افزایش قیمت نفت، آمریکا آزادسازی ذخایر اضطراری نفت را بررسی می‌کند. سخنگوی وزارت نفت، دیروز در واکنش به این خبر به «شرق» گفت: «آنها ممکن است دو سناریو را مدنظر داشته باشند. اولی پایین آوردن قیمت نفت و بنزین، پیش از انتخابات ریاست‌جمهوری...

صفحه ۴

شماره پیاپی ۱۶۰۶ شماره ۶۸۲ دوره جدید ۲۰صفحه ۱۰۰۰ تومان

سر مقاله

بسترهای کودتا

شاپور رواسانی*

«من ایرانی و مسلمان و بر علیه هرچه ایرانیت و اسلامیت را تهدید کند، تا زنده هستم مبارزه می‌کنم.» دکتر محمد مصدق ۱- در رابطه با بررسی علل وقوع کودتای نظامی ۲۸ مرداد

۱۳۳۲ علیه دولت ملی دکتر مصدق، باید یادآور شد که هدف دولت‌های استعماری انگلستان و آمریکا از سازمان دادن و اجرای کودتا با همکاری دربار پهلوی و وابستگان طبقه حاکم نه فقط تصرف و سلطه مجدد بر منابع و صنایع نفت در ایران، بلکه مهم‌تر از آن حفظ نظام سلطنتی (دربار پهلوی) به‌عنوان پایگاه طبقه پیوسته به استعمار ایران و روابط این طبقه با امپریالیسم جهانی بود تا از تغییرات اجتماعی در حال رشد در جامعه ایرانی که خواستار استقرار عدالت و آزادی و پایان دادن به سلطه استعمار و استثمار، فقر و ظلم بود، نیز جلوگیری شود. تاکنون درباره چگونگی توطئه مشترک سازمان‌های جاسوسی آمریکایی و انگلیسی و همکاری دربار پهلوی با آنان در طرح و اجرای کودتای ۲۸ مرداد اسناد و مطالب مستند فراوانی انتشار یافته‌اند اما آنچه که کمتر در بررسی علل وقوع کودتای ۲۸ مرداد به آنان اشاره شده، تلاش دکتر مصدق برای سلب قدرت از دربار پهلوی است. با تضعیف قدرت دربار، از سلطه و نفوذ طبقه حاکم پیوسته به استعمار ایران نیز کاسته شده و نهضت اجتماعی مردم ایران در جهت استقرار عدالت و آزادی و رهایی طبقات محروم از فقر و ظلم توسعه و عمق می‌یافت. دکتر مصدق با طرح مساله فرماده‌های کل قوا و املاک سلطنتی، روند سلب قدرت از دربار پهلوی و در حقیقت از طبقه پیوسته به استعمار در ایران و امپریالیسم سرمایه‌داری را آغاز کرد.

۲- قانون ملی شدن صنعت نفت در اسفند ماه ۱۳۲۹ به تصویب مجلس رسید و دکتر مصدق با حمایت افکار عمومی نخست‌وزیر شد. در این زمان با تضعیف دربار و قدرت سیاسی طبقه حاکم پیوسته به استعمار، مساله ارتش و نیروهای مسلح اهمیت بیشتری یافت. اگر سازمان‌های ارتشی و پلیسی تحت نظارت دولت ملی و مجلس و بالاخره مردم ایران قرار می‌گرفتند، طبقه حاکم پیوسته و دربار پیوسته به استعمار مهم‌ترین ابزار حکومت را از دست می‌دادند و به این جهت طبقه حاکم پیوسته به استعمار و شاه به شدت مخالف دخالت دولت مصدق در امر فرماندهی ارتش و امور قوای مسلح بودند. دکتر مصدق به منظور خلع سلاح طبقه حاکم و دربار پیوسته به استعمار خواستار آن شد که طبق قانون اساسی عمل شود و وزیر دفاع (عضو کابینه) فرمانده قوا باشد نه شاه که طبق قانون اساسی مقام شرفرانی و غیرمسئول بود. اسرار شاه برای حفظ فرماندهی کل قوا موجب استعفاى دکتر مصدق و بروز قیام بزرگ ۳۰ تیر ۱۳۳۱ شد. گرچه مردم پیروز شدند و دکتر مصدق مجدداً نخست‌وزیر شد و مقام وزارت دفاع را بر عهده گرفت اما فرماندهی قوای مسلح (شهربانی، ژاندارمری، ارتش) همچنان وابسته به دربار و استعمار باقی ماند که بالاخره با کمک مستشاران آمریکایی، کودتای ۲۸ مرداد را در سال ۱۳۳۲ به مرحله اجرا درآوردند.

۳- سرمایه اولیه محمدرضا پهلوی در داخل کشور اموالی بود که پدرش رضا شاه در مدت ۱۷ سال سلطنت در ایران به زور، با غارت و با دزدی جمع‌آوری و پیش از خروج از ایران به او واگذار کرده بود. زمین‌های غصبی رضاخان «املاک سلطنتی» نام داشت. پس از اخراج رضا شاه از ایران (شهریور ۱۳۲۰) عدای از سیاستمداران روز خواستار شدند که املاک سلطنتی که شامل تقریباً ۲۱۰۰ آبادی و جنگل‌ها، مراتع، رودخانه‌ها و شکارگاه‌ها و سایر زمین‌ها بود، به صاحبان اولیه‌اش پس داده شوند. طبق قانون ۲۰ تیر ۱۳۲۸ نیز این املاک باید به صاحبان اولیه‌اش پس داده می‌شد. اما بالاخره قسمت عمده املاک سلطنتی به عنوان وقف همچنان در اختیار خانواده پهلوی باقی ماند. در سال ۱۳۳۲ دکتر مصدق کوشش کرد تا از قدرت دربار بکاهد و به این منظور لایحه‌ای در مجلس به تصویب رساند که طبق آن باید همه املاک سلطنتی در اختیار دولت قرار می‌گرفت. در صورت اجرای این لایحه دربار سلطنتی بخش عمده درآمد خود را از دست می‌داد و شاه دیگر نمی‌توانست مخارج فعالیت‌هایی را که برای حفظ سلطنت به عمل می‌آمد، بپردازد و برای خود یاران و بیروانی تهیه کند. ملی شدن زمین‌های سلطنتی می‌توانست در مرحله اول به معنای حذف قدرت اقتصادی و اجتماعی سلطنت و در پی آن رژیم سلطنتی باشد.

ادامه در صفحه ۱۵

عکس: مهدی توسلیان

«خوان مارتین» نوازنده شهیر اسپانیایی در گفت‌وگو با «شرق»:

امیدوارم بار دیگر ایران را ببینم

صفحه ۹

عکس: عیلام هشتی

عکس: عیلام هشتی

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

تلفنی آگهی می‌پذیرد.

تنها اوست جاودانه

بدینوسیله از همه سروران گرامی، بستگان عزیز که حضوری و غیرحضوری با ما در غم درگذشت **شادروان حاج آقا محمدحسین کولابی** همدردی و همدلی ابراز داشتند صمیمانه قدردانی و سپاسگزار می‌کنیم.

همسر و فرزندان

۰۷۶۱۷۷۰
۸۸۷۸۲۸۲۸
۸۸۷۶۰۴۲۰